

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HOSSU-LONGIN, TEODOR

Mortua Est / Teodor Hossu-Longin. - Pitești : Paralela 45, 2019

ISBN 978-973-47-2911-1

821.135.1

TEODOR HOSSU-LONGIN

Mortua Est

Roșul soarelui înjunghiase cerul cu raze ce încă nu voiau să moară, iar lumina cursă din rănile profunde îmi rănea privirea udată de durerea unui cuvânt. Mă uitam, cuprins de ciudă amară, la globul care-și ardea ultimele clipe și se cufunda într-o maree vânăta, pătată de sânge viu. Cedasem. Am ridicat mâna și am întors mânerul de metal; cele două ferestre au gemut slab, cu glas de bătrân tuberculos, și valul de aer rece și umed m-a întâmpinat neospitalier. (Ești nebun, ești nebun, ești nebun, ești nebun, ești nebun, de o mie de ori ești nebun.) Încercam să văd dincolo de grilajul cenușiu care desena cerul în forme fantastice. Visam că pot atinge libertatea pierdută, dar ochii mi se lipeau de barele ce închiuiau o tablă de șah pentru giganți. M-am retras încet și am început să mă învârt într-un cerc trasat doar în mintea mea. Sesizam marșul plictisitor al mobilelor, știind pe de rost ordinea în care se înșiruiseră: patul alb lipit de perete, pătura în carouri maro aruncată pe jos, scaunul descleiat căruia îi rupsesem un picior într-o noapte prea lungă pentru durerile mele („șchiopul“ m-a înjurat după aceea în somn; nu știa că eu nu dorm niciodată, dar l-am iertat, pentru că avea toate motivele să o facă), raftul plin cu pietrele drumurilor pe care le-am călcat numai într-un vis trecut și uitat,

masa albastră, parcă ieșită acum din valurile sălbatice ale unei mări care urmărea de atâta timp să mă prindă și să mă ascundă în adâncurile ei. (Masa era, de fapt, albă și ea, însă obosisem să trăiesc fără nicio schimbare.) Încet, încet, mi-am dat seama că picioarele mi se opriseră, dar lucrurile mergeau mai departe, nestingherite deloc că devenisem și eu doar o statică rudă de-a lor. Colțurile camerei dispăruseră și mă aflam într-o imensă morișcă ce nu înceta să se învârtă în mâinile unui personaj invizibil. Voiam să-mi răsucesc capul, să-l transform într-un șurub înfipt într-un mine străin. M-am mângâiat pe gât și vârfurile degetelor au trecut vinovate peste cutele încrețite înainte de vreme. Mi-am apucat barba în palmă, am strâns. Și am împins. Într-o secundă, venită din partea opusă, barba m-a lovit peste mână. Reușisem! Am sărit în picioare și am plonjat către rama geamului. Am prins-o chiar în ultimul moment. Cred că dorea să fugă. Am tras de câteva ori aer în piept și răceala mi s-a furișat în stomac. Eram deasupra lumii și înaintea mea se așterneau, liniștite, umbrele verzi ale copacilor. Puteam să sar și să pășesc peste coroanele lor pline de promisiuni. Trebuia doar să mă țin de frigul care mă înconjură. Să mă prind de răceala din mine și să merg drept, așa cum am făcut-o de atâtea ori înainte. Nimic nu e mai simplu decât un drum spre propriul tău nimic. (Nimic nu e mai simplu decât un drum spre propriul tău nimic, nimic nu e mai simplu decât un drum spre propriul tău, nimic nu e mai simplu decât un drum spre propriul, nimic nu e mai simplu decât un drum spre, nimic nu e mai simplu decât un drum, nimic nu e mai simplu decât un, nimic nu e mai simplu decât, nimic nu e mai simplu, nimic nu e mai, nimic nu e, nimic nu, nimic.) M-am dat câțiva pași în spate, mi-am luat avânt și m-am aruncat cu capul înspre zăbrelele care mă așteptau neclintite. N-am simțit lovitura, iar când am deschis ochii și m-am uitat în spate am văzut cum

zidul murdar și scorojit fuge de mine. În mijlocul peretelui se deschidea o gaură neagră care mă tragea spre ea, dar eforturile sale erau în zadar. Evadasem. Pluteam peste oceanul zbuciumat al destinelor, iar sub mine nu mai exista decât materia fără consistență a norilor îmbibați de rugile oprite din drumul lor către Dumnezeu. Contiuam să înaintez fără să mă mișc, când am observat că încep să mă destram și să mă împrăștii. Mâinile-mi plecaseră din umeri, picioarele mă părăsiseră. Rămâneau în urmă. Grilajul mă lăsase să trec, dar cu o singură condiție: trebuia să mă dezmembrez. Să mă desfac în mai multe euri. Am acceptat cu seninătate, oricum extremitățile nu sunt bune de nimic. Te îndeamnă tot timpul să faci altceva decât ți-ai propus. Te încurcă și îți distrag atenția. Priveam curios cum bucățile care cu câteva clipe în urmă fuseseră părți nefolositoare dintr-un MINE complex se depărtează din ce în ce mai repede. Apusul le trăgea spre el, hulpav și mereu hămesit. Eram detașat. Mulțumit că fusesem redus la simplitatea primordială. Și totuși aveam o urmă de regret: perfecțiunea părea plictisitoare. Stăteam suspendat într-o stăfulgerare purpurie și priveam copacii. Într-o vreme, demult, vorbeam ore în șir cu ei. Le povesteam cum se vede viața prin ochii unui om și îi rugam să-mi spună cum se simte eternitatea prin ramurile lor. Știam că până la urmă îmi vor răspunde și am avut dreptate. Într-o noapte chinuitoare de aprilie, când inima îți aleargă în căutarea unei amăgitoare iubiri de-o zi, i-am auzit. Eram întins pe pervaz și lăsam noaptea să mă umple cu întunecimile ei. M-au chemat pe nume cu o voce născută chiar în mintea mea. Nu erau gândurile mele, nu, era chiar glasul lor. Lemnos, pământos și totuși ușor, foșnitor, ca deschiderea unui mugure, ca străpungerea cerului cu degete strâmbe de crengi, ca vaietul frunzelor sub loviturile biciuitoare ale unei dezlănțuirii fulgerătoare de vară sau ca plânsul șoptit al picurilor dintr-o

interminabilă ploaie de toamnă. Urăsc ploaia. Doamne, ce urăsc ploaia! Nimeni nu urăște ploaia mai mult ca mine. Am închis ochii și i-am ascultat ore în șir. Bănuiam că sufletul lor de copaci bătrâni și somnolenți nu mi se va mai deschide niciodată, dar m-am înșelat. Atunci am aflat. Dar nu am crezut. Eram prea tânăr și vedeam prea multe, chiar când nu era nimic de văzut. Acum e prea târziu ca să le mai dau dreptate. O să mă uit în ochii lor verzi și o să-i rog să mă ierte. Aștept o iertare despre care știu că nu va veni niciodată, pentru că, în adâncul sufletului, nici nu mi-o doresc cu adevărat. Nu i-am ascultat, așa cum n-am ținut cont de părerile niciunui dintre cei care au vrut să mă rupă în bucăți. În fața sălbăticiilor mele, singurii care au avut puterea să-mi rămână aproape au fost ei, copacii, confidenții gândurilor negândite și ai visurilor spulberate de realul câinesc în care m-am scufundat lent, fără nicio speranță de scăpare. I-am privit și m-am chinuit alături de ei cu fiecare martiriu suferit la venirea toamnelor ude și reci. M-au durut toate frunzele căzute și mi-am țipat disperarea când inconștiența le-a schilodit măreția de brațe, ale căror palme susțin tăcut greutatea cerului. Le-am fost alături când seva proaspătă a zăpezilor pierdute i-a renăscut și am adormit îmbrățișându-i în lumina setoasă a verilor seci. Soarele se scufundase. Lăsa deja în urmă creste de nori strălucitori care nu știau încă dacă ar trebui să urmeze stăpânul cerului, uzurpat și izgonit, sau să fugă în întâmpinarea noului rege. (Regele a murit! Trăiască Regele!) Niciodată, în această desfășurare implacabilă a detronării, nimeni nu se gândise să intervină. Strălucirile veneau întotdeauna de la coifurile plecate și de la scuturile cărate prin colbul înfrângerii. Săbiile nu ieșeau din teacă, mâncate de rugina lașității și a obișnuinței. Era mai bine să aștepți până când Noaptea se plictisea și pleca de bunăvoie cu pași târșăiți și moi. De ce oamenii n-au priceput niciodată

mesajul? Renunșasem. După o bătălie istovitoare, mi-am dat seama că singura cale de-a învinge în lupta cu viața este să depui armele. Să abandonezi orice ideal și să te lași purtat de cărările nepăsării. Poți să descoperi bucuriile adevărate ale existenței numai când ești dus de curentul fatalității. Orice încercare de nesupunere este dinainte sortită eșecului și va fi pedepsită exemplar. Privesc oamenii de la înălțime și mă întreb dacă și alții văd același lucru ca mine. E atât de simplu să reduci o ființă doar la un punct întunecat care se mișcă, închipuindu-și că toate lucrurile au un rost și că traiul său are vreun sens. Nu, n-are, dar punctul nu are de unde să știe. Ar trebui să urce aici lângă mine ca să-și dea seama că numai cuvintele sunt acelea care ne-au îngropat chiar din momentul în care le-am rostit. Și atunci de ce să ne mințim că am putea fi mai mult decât nimic? De ce să ne păcălim că vrem, că putem și că facem? Degeaba ne chinuim. Copacii mi-au spus-o. Demult, într-o noapte de aprilie.

Se auzeau deja scandările miilor de glasuri și, deși mai aveau ceva de mers, își imaginau ușor oameni care cântau cu fețele luminate de o speranță ce numai acolo putea să se nască și să devină o realitate atât de tangibilă. Dăduseră colțul la „Galeriile de Artă“, intraseră pe bulevard și tocmai treceau pe lângă sediul „liberalilor“. Sub ochii lor se desfășura peisajul familiar, plin de pancarte, lozinci, panouri vopsite, bannere și garduri albe de tablă pline de litere inegale, scrise în grabă de mâini nerăbdătoare. În stânga, chiar înaintea intrării în hotelul Intercontinental, se înșirau unul în spatele celuilalt corturi colorate în fața cărora stăteau întinși pe paturi câțiva dintre greviștii foamei. Bărbile încălcite ascundeau obraji trași și scofâlciți, capetele părând că se sprijină pe niște trupuri prea mici, chircite sub hainele lăbărțate. *Jos comunismul,*

jos comunismul! Piața Universității se cutremura sub suflul dur al manifestanților. *Vrea toată țara, Punctul 8 de la Timișoara!* Vocile se uneau într-un șuvoi gigantic, se loveau de clădirile drepte și porneau înspre lacrima cerului pentru a se întâlni acolo cu sufletele neliniștite ale celor care au crezut că oasele, mușchii și pielea se pot opune plumbului fierbinte al puștii și oțelului dur al ochiului golit de expresie.

Cei patru călcau din ce în ce mai apăsător, ca și cum o forță invizibilă i-ar fi atras spre imensul organism viu. Priveau spre balconul Universității și ascultau primele versuri ale unui cântec atât de cunoscut și de iubit de oamenii ce încă nu acceptau că România ajunsese din nou o zdreanță aruncată la coșul de gunoi al istoriei de conștiințele însângerate, ascunse în spatele zâmbetelor mincinoase: *A fost odată ca-n povești, a fost în România/O gașcă mare de golani ce-au alungat sclavia.*

— Câte zile mai sunt până la alegeri? întrebă Mihai, întorcându-se spre Mircea.

— Azi e joi? Atunci doar trei. De-abia aștept să-i văd pe toți moșii ăia fesenști ce fețe o să facă. Dacă mă supără vreunul cred că îl și plesnesc.

Mircea se înroșise la față, așa se întâmpla tot timpul când se gândea la duminica în care „o să-i călcăm în picioare“, cum îi plăcea să spună cu orice prilej.

— Sunt mult mai mulți decât noi, chiar și în București, iar în țară nici nu cred că a mai auzit cineva de alte partide în afară de FSN, răspunse Dan, suflând ultimul fum în timp ce stingea mucul cu piciorul.

— Hai, dă-mi și mie o țigară, că azi n-am putut să fac rost de niciun ban. Nu se poate, băi nene, dacă iese ăsta, să mor dacă nu mă car din țară.

Mircea își trecu repede mâna prin părul blond și scuipea nervos firele de tutun lipite de buze. Bă, dacă nici după 50 de ani de comunism...

— 45, îl atenționează o voce din apropiere.

— 50, 45, tot aia e, continuă el fără să-l ia în seamă pe cel care-l corectase. Atâta timp ne-au condus nenorocirii ăștia și nu ne-a ajuns? Înseamnă că suntem o țară de imbecili și că ne merităm soarta. Păi, am dat jos jegul ăla ca să punem în locul lui altul la fel? Dă-o dracului, chiar așa de handicapați să fim?

— De ce te miri? Uită-te câtă lume vine aici, la Universitate. Andrei stătea liniștit cu mâinile în buzunarele unei jachete „foaie de ceapă“. Fermoarul i se descusese chiar la guler și pe acolo îi sărise bucata de metal care-l închidea. Ca să nu îl fluture vântul, obișnuia să rămână așa aproape tot timpul, chiar și când căldura de afară îi făcea pe toți să treacă la tricourile cu mânecă scurtă ce anticipau vara. Era singurul care vorbea fără să gesticuleze. Din când în când ridica umerii, într-un gest reflex, parcă ar fi vrut să-și acopere capul de un pericol inexistent.

— Câți să fie? Cincizeci, o sută de mii? Păi, Bucureștiul are două milioane, adică nici cinci la sută. Și să nu-mi spui că mai sunt și alții, în afară de ce vezi p-aici, care să pună ștampila invers...

— Dar în marile orașe: Timișoara, Brașov, Cluj, Sibiu, Iași?

Mircea continua să se agite într-un spațiu din ce în ce mai mic, înconjurat de fețe care-l priveau ușor ironic.

— Poporul nu mai vrea comunism, că d-aia a ieșit în stradă la revoluție. S-a săturat de toate prostiile îndrugate de jechoșii ăștia. Iliescu mincinos, jos, jos, jos!

Claia de păr galben i se mișca în toate direcțiile, iar pe frunte îi apăruseră picături de transpirație.

— Care revoluție, puștiule? Că am stat ca proștii în fața tan-curilor în 21 ca să pună ăștia mâna pe putere. Lovitură de stat, cu turma de vite la abator, așa s-a întâmplat în decembrie.

Bărbatul, în jur de 40 de ani, intrase în vorbă ca și cum și-ar fi cunoscut interlocutorii dintotdeauna.

— Nici nu știi de ce am venit aici. Stăm ore în șir, cântăm, strigăm, ne jucăm de-a democrația și ne închipuim liberi, în timp ce ăștia pe care noi îi somăm să plece își împart țara între ei... ha, ha, ha! Chiar așa de creduli sunteți?

Maxilarul ascuțit începu să-i tremure sub accesul nervos de răs ce părea că vine de undeva din adâncul său, dintr-un loc unde fusese ținut mult timp și acum porțile ferecate cedaseră sub acțiunea unei forțe enigmatice. Mai deschise de câteva ori gura, înghiți în sec și-și șterse cu dosul palmei firul de salivă care-i înmuia barba deasă.

— ăștia își aștern culcușul pentru, cine știe, 20-30 de ani. Noi cu „Iliescu mincinos“ și ei cu propaganda prin sate, pe la țărani ăia vai de capul lor. Tu ziceai de Iași?

Mircea era nemișcat, cu ochii ațintiți la el, lovit parcă de un boxer invizibil.

— Nu-ți dai seama ce se întâmplă. Am bătut Moldova toată săptămâna trecută: Iași, Vaslui, Roman, Bacău, Bârlad. Acolo e jale! Dacă zici o vorbă de Iliescu sau de Roman, te mănâncă de viu. Uite aici, vezi asta? Bărbatul își ridică din câteva mișcări mâneca de la cămașă, dezvelind bicepsul dezvoltat al mâinii stângi, care se spârgea, pe aproape toată circumferința, într-o cicatrice lată, roș-vineție. Amintire de la Iliescu, din 22 seara. Am avut noroc că nu mi-a atins osul, că altfel îmi pierdeam brațul. Cine a tras? Unde sunt teroriștii? Ce s-a întâmplat cu cei pe care ziceau că i-au arestat? Au intrat în pământ, s-au evaporat, au dispărut pur

și simplu? Nu, fraților, tot armata a fost. O mare regie, cu peste 1000 de morți și 3000 de răniți, ca să ne căcăm pe noi de frică, iar ei să ia puterea în liniște. Iar lumea proastă să-i pupe în cur ca pe salvatorii nației. Am încercat să spun asta peste tot pe unde am umblat și abia am scăpat să nu mă ia tâmpiții la bătaie. Vă spun eu, n-avem nicio șansă.

— Aveți dreptate, dar... Mircea rămăsese cu vorbele suspendate în aer, privind la bărbatul care se îndepărta de ei cu mers egal, trecând printre oameni ca o umbră.

Rotea de minute în șir degetele înfășurate în pielea fină peste lentilele ochelarilor, curățându-le de o murdărie care dispăruse de mult. Din când în când ridica ramele în dreptul ochilor, le privea absent și continua să lustruiască sticla transparentă, ce căpătase o nuanță cafenie de la lumina puternică. Dorea să plece de pe banca incomodă și să rătăcească fără țintă, mai bine zis să se rupă în miliarde de părți independente care să cucerească toate cele 360 de grade ale cercului mincinos în care se simțea prins. Dar rămânea șezând pe bucățile crăpate de lemn, neputincios în fața veștii care i se plimba nestingherită prin suflet, batjocorindu-i speranțele. Auzea trecerea pașilor prin creierul său și simțea cum imbecilitatea îi călca visele în picioare. Nu mai conta, continua să stea imobil, cu fața împietrită și cu ochii înmuiați de razele strălucitoare ale unui soare de mai. Lumina vie îmbrățișa copacii gestați de floare, ce-l înconjurau în tăcere, înfomețați și dornici de rod. Obrazul i se mișca scurt, nervos și lăsa să treacă pe sub pielea fină o zbatere electrică. Se propaga în maxilare, îi scutura de câteva ori mușchii, după care se disipa în pomeții înalți. Nu dădea importanță acestui lucru. Refuza să simtă. Refuza să comunice chiar și cu el însuși. Ar fi vrut să nege tot: bătrânii cu

zâmbetul triumfător și trandafiri prinși la reverul hainelor mătușite, scoase din întunericul nemișcat al șifonierelor masive și greu mirositoare, cerul indecent de senin și umilitor de albastru, bulgărele galben care-i îmbolnăvea mintea cu promisiuni deșarte ce până cu doar câteva ore înainte păreau certitudini, lacul liniștit a cărui carne cenușie tremura monoton, mișcată de o forță ascunsă. Se nega și pe sine. Pentru că sperase necondiționat într-un miracol imposibil de realizat. Înconjurat doar de speranțele goale ale unor naivi, se izolase într-o lume pe care și-o crease ca răspuns la realitățile sinistre care continuau să-l înconjoare. Devenise un cocon învelit în iluzii, imagini deformate și credințe neîmpărtășite, căruia i se spulberase fragilul acoperământ. Nu mai știa încotro ar fi trebuit să o apuce. Orizontul pierise, înecat într-o mare a deziluziei.

Își puse ochelarii la ochi, băgă încet mâna în buzunar pentru a scoate un toc negru, îl deschise, așeză bucata de piele în interior și-l introduse la loc. Ezita să plece. Îi era teamă ca nu cumva picioarele să nu-l mai asculte și, cine știe, să-l ducă în altă parte. Era din nou singur și nici nu se mai vedea nimeni prin preajmă, așa încât își încercă norocul. Se sprijini în brațe și se ridică scadat, ca într-un film vechi. Rămase câteva secunde drept, cântărind serios mișcarea următoare. Plimbă încet capul dintr-o parte în cealaltă, după care se hotărî să facă doar câțiva pași. Nu prea știa încotro se va duce, dar bănuia că o plimbare îl va scoate din starea aceea și îi va trimite gândurile în altă parte. Pășea absent pe aleea cenușie, cu privirea pierdută prin crăpăturile pline de verdele greu al frunzelor de pătlagină, condus doar de automatismul călătorului fără țintă. Ar fi vrut să plângă, însă furia îi înghițise lacrimile, lăsându-l să perceapă acut urletul care i se năștea în inimă. Era în stare să facă orice ca să se poată împotrivi

realului dezamăgitor, dominant prin siguranța cifrelor ce-i stăruiau în fața ochilor. Rămase nemișcat lângă lac, vrăjit de liniștea unduirilor murdare și egale.

Ce mai cauți aici?

De ce crezi că trebuie să suportți violul ăsta colectiv?

Nu te-ai săturat de minciună, de prostie, de ură?

Fugi cât mai e timp! Pleacă, pleacă, pleacă...

Prinse gulerul cămășii și-l trase violent în jos. Nasturii se smulseră cu un zgomot surd, lăsând răni căscate în material. Duritatea gestului nu reuși să-l liniștească, ba, mai mult, îl incita. Își scoase mânecile cu gesturi repezite, întâi brațul drept, după care și cel stâng, mototolind încontinuu pânza moale. O aruncă și începu să-și deschidă cureaua de la blugii albaștri, puțin decolorați pe pulpe și în genunchi. Deschise scurt fermoarul, după care își lăsă pantalonii să i se scurgă pe picioare. Cădeau prea încet. Se agățau de pielea albă ca și cum ar fi bănuit o ireparabilă despărțire și ar fi încercat o ultimă îmbrățișare de adio. Se scutură de câteva ori ca să se descotorosească de atingerea aspră a materialului. Se călcă pe rând pe ambii carâmbi și scoase, una câte una, etichetele picioarelor din învelișul de piele al pantofilor. Stătea numai în chiloți, cu fața scaldată în ondularea sclipitoare, adus puțin de spate, cu umerii căzuți și cu brațele înfrânte spânzurându-i pe lângă corp.

Obosise.

Obosise să tot încerce găsirea unor soluții. Răspunsuri. Rezolvări. Îl epuizaseră întrebările care i se nășteau în creier cu o viteză de neînchipuit. Crezuse că există undeva o rezolvare supremă, un răspuns atotcuprinzător, o mare poartă pe care o va putea deschide, iar în spatele ei va găsi ceea ce căuta. O liniște ordonată, plină de realități atrăgătoare, unde se va integra firesc, pentru că numai acolo îi era locul.